

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ РІЗНИХ ПОРІД

М.М. Хрін, студент

Науковий керівник – к.с.-г.н., доцент Калиниченко Г.І.

Миколаївський національний аграрний університет

Наведено дані про динаміку молочної продуктивності корів червоної степової, української чорно-рябої та української червоно-рябої порід протягом перших трьох лактацій. Проведено аналіз показників молочної продуктивності корів, а саме: надою за 305 днів лактації, вмісту жиру в молоці та кількості молочного жиру.

Ключові слова: червона степова порода, українська чорно-ряба порода, українська червоно-ряба порода, надій, лактація, жирність молока, кількість молочного жиру.

Постановка проблеми. Молочне скотарство – провідна галузь тваринництва в нашій країні, головним завданням якої є забезпечення населення молоком та молочними продуктами [1].

Перед скотарством України поставлено серйозні проблеми, які потребують корінної перебудови галузі, виведення її із складного кризового стану з метою збільшення виробництва цінних продуктів харчування для населення та сировини для промисловості. Одним з основних шляхів досягнення цієї мети має стати розробка та впровадження в практику методів розведення і селекції великої рогатої худоби, які ґрунтуються на сучасних принципах генетики та враховують специфіку промислових технологій виробництва молока. Тому, вибір породи для ефективної технології виробництва молока будь-якого господарства є дуже відповідальним і важливим питанням [2].

Головним напрямком розвитку галузі скотарства є зміцнення кормової бази, використання досягнень генетики та селекції, нових методів якісного поліпшення стада, впровадження інтенсивних методів і прогресивних

технологій виробництва молока [3].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В Україні структура порід має особливості в кожній з чотирьох зон: лісостеповій, степовій, поліській, горський і передгірській зоні Карпат. У кожній зоні виділяються свої природно-економічні зони [4].

У степовій зоні переважає червона степова порода; у лісостеповій – червоно-ряба молочна, чорно-ряба, симентальська; у поліській – чорно-ряба; у передгірській і горській зонах Карпат – симентальська, бура карпатська та інші. У кожній з областей є свої особливості. Так, у Сумській області великий масив худоби відноситься до лебединської породи.

Планове розміщення порід у країні створює сприятливі умови для зооінженерного обслуговування тварин, підвищення їх продуктивності і генетичного поліпшення.

Підвищення продуктивності тварин та збільшення виробництва продукції значною мірою залежить від рівня рентабельності та ефективності молочного скотарства. Головними факторами в цьому питанні є прискорення темпів селекції, удосконалення наявних та виведення нових високопродуктивних порід, типів, ліній і родин тварин, пристосованих до експлуатації в сучасних умовах промислової технології [5].

Створення високопродуктивних і технологічних стад тварин, які оптимально поєднують кількісні та якісні показники продуктивності, є важливим селекційним завданням галузі молочного скотарства. Для вирішення цього питання в Україні використовують спеціалізовані молочні породи, типовими і численними представниками яких є новостворені українські чорно-ряба і червоно-ряба молочні породи [6].

Постановка завдання. Задачами досліджень було дослідити динаміку молочної продуктивності корів червоної степової, української чорно-рябої та української червоно-рябої порід протягом перших трьох лактацій.

Матеріали і методика. На першому етапі досліджень нами було проведено аналіз молочної продуктивності корів різних порід. Аналіз молочної

продуктивності корів проводили в період з 2012 по 2014 роки з першої по третю лактацію та порівнювали із показниками стандарту породи та середніми показниками молочної продуктивності по стаду.

Результати досліджень. Аналіз отриманих даних показав, що відмічається суттєва різниця в прояву молочної продуктивності корів різних порід за результатами I лактації (табл. 1, 2, 3). Так, найвищим надоем за першу лактацію відрізнялись корови української чорно-рябої молочної породи (3429кг), які перевершували показник середнього надою по стаду на 210кг, або на 6,1%. Перевершення корів цієї породи над коровами червоної степової та української червоно-рябої молочної породи склало відповідно 454кг (13,2%) та 177кг (5,2%). Вміст жиру в молоці корів різних порід коливався несуттєво і був у межах 3,63...3,7%. При цьому корови української чорно-рябої молочної породи поступалися коровам червоної степової та української червоно-рябої молочної породи відповідно на 0,08% та на 0,07%, та середньому значенню по стаду на 0,05%.

Таблиця 1

Молочна продуктивність корів різних порід за першу лактацію

Порода	Кількість тварин, гол.	Продуктивність					
		надій, кг		вміст жиру, %		молочний жир, кг	
		$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	$C_v, \%$	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	$C_v, \%$	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	$C_v, \%$
Червона степова	10	2975 ±60,99	15,39	3,71 ±0,01	2,44	110,4 ±2,43	16,10
УЧРМ	10	3429 ±68,66	15,36	3,63 ±0,01	2,65	124,5 ±2,74	16,08
УЧерМ	10	3252 ±73,32	15,31	3,70 ±0,02	2,50	120,3 ±2,93	16,03
В середньому	30	3219 ±69,49	15,34	3,68 ±0,01	2,51	118,4 ±2,77	16,06

Таблиця 2

Молочна продуктивність корів різних порід за другу лактацію

Порода	Кількість тварин, гол.	Продуктивність					
		надій, кг		вміст жиру, %		молочний жир, кг	
		$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	$C_v, \%$	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	$C_v, \%$	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	$C_v, \%$
Червона степова	10	3329 ±68,66	15,36	3,73 ±0,01	2,65	124,2 ±2,74	16,08
УЧРМ	10	3852 ±68,66	15,36	3,65 ±0,01	2,65	140,6 ±2,74	16,08
УЧеРМ	10	3645 ±73,32	15,31	3,74 ±0,02	2,50	136,3 ±2,93	16,03
В середньому	30	3609 ±69,49	15,34	3,71 ±0,01	2,51	133,7 ±2,77	16,06

Таблиця 3

Молочна продуктивність корів різних порід за третю лактацію

Лактація за рахунком	Кількість тварин, гол.	Продуктивність					
		надій, кг		вміст жиру, %		молочний жир, кг	
		$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	$C_v, \%$	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	$C_v, \%$	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	$C_v, \%$
Червона степова	10	3730 ±73,32	15,31	3,72 ±0,02	2,50	138,8 ±2,93	16,03
УЧРМ	10	4278 ±68,66	15,36	3,60 ±0,01	2,65	154,0 ±2,74	16,08
УЧеРМ	10	4056 ±73,32	15,31	3,70 ±0,02	2,50	150,1 ±2,93	16,03
В середньому	30	4021 ±69,49	15,34	3,67 ±0,01	2,51	147,6 ±2,77	16,06

Аналіз показників молочної продуктивності корів за другу лактацію

підтверджує подібну тенденцію, яка спостерігалась у корів аналізованих генотипів за результатами першої лактації. Найвищі показники молочної продуктивності корів різних порід за другу лактацію спостерігались у корів української чорно-рябої молочної породи (3852кг), які перевершували показник середнього надою по стаду на 243кг, або на 6,3%. Перевершення корів цієї породи над коровами червоної степової та української червоно-рябої молочної породи склало відповідно 523кг (13,6%) та 207кг (5,4%). Вміст жиру в молоці корів різних порід коливався несуттєво і був у межах 3,65...3,74%. При цьому корови української чорно-рябої молочної породи поступалися коровам червоної степової та української червоно-рябої молочної породи відповідно на 0,08% та на 0,09%, та середньому значенню по стаду на 0,06%.

Аналіз показників молочної продуктивності корів за третю лактацію підтверджує подібну тенденцію, яка спостерігалась у корів аналізованих генотипів за результатами першої та другої лактації.

Найвищі показники молочної продуктивності корів різних порід за третю лактацію спостерігались у корів української чорно-рябої молочної породи (4278кг), які перевершували показник середнього надою по стаду на 257кг, або на 6,0%. Перевершення корів цієї породи над коровами червоної степової та української червоно-рябої молочної породи склало відповідно 548кг (12,8%) та 222кг (5,2%). Вміст жиру в молоці корів різних порід коливався несуттєво і був у межах 3,60...3,72%. При цьому корови української чорно-рябої молочної породи поступалися коровам червоної степової та української червоно-рябої молочної породи відповідно на 0,12% та на 0,10%, та середньому значенню по стаду на 0,07%.

Висновки і перспективи подальших досліджень. 1. Встановлено, що за результатами трьох лактацій найвищою молочною продуктивністю відрізняються корови української чорно-рябої молочної породи. 2. Корови української чорно-рябої молочної породи характеризувалися меншим вмістом жиру в молоці в порівнянні з іншими породами, але показник кількості молочного жиру був найбільшим.

Список використаних джерел

1. Базишина І. Молочна продуктивність корів на час першого отелення // І. Базишина. – Тваринництво України. – 2009. – №3. – С. 6-8.
2. Буркат М. П. Генетико-селекційний моніторинг у молочному скотарстві / М. П. Буркат, М. Я.Єфіменко. – К.: Аграрна наука, 1999. – 88 с.
3. Воловик М. Є. Молочна продуктивність і технологічні якості корів різних порід // М. Є. Воловик. – Вісник ДДАУ. – 2002. – № 2. – С. 128-131.
4. Підпала Т.В. Інтенсивна селекція червоної степової худоби // Т.В. Підпала. – Тваринництво України. – 2003. – № 6. – С. 11-13.
5. Підпала Т. В. Генезис породного перетворення в популяції червоної степової худоби / Т.В. Підпала. – Миколаїв: МДАУ, 2005. – 313 с.
6. Рубан О. Д. Скотарство і технологія виробництва молока та яловичини / О. Д. Рубан. – Х.: Еспада, 2002. – 576 с.